

Mottagare
Regionstyrelsen

Revisionsrapport. Uppföljande granskning av upphandling och inköp

Förslag till beslut

- Regionstyrelsen beslutar att ta emot informationen om revisionsrapporten ”Uppföljande granskning av upphandling och inköp”.
- Regionstyrelsen beslutar att utvalda utbildningsinsatser ska ses över för att om möjligt göra dessa insatser obligatoriska och återkommande för berörda roller inom regionen. Vidare föreslår förvaltningen att komplettera utbildningarna med ytterligare åtgärder för att säkerställa inköpskompetens såsom att se över antalet behöriga att göra inköp, information till dessa medarbetare etc.

Sammanfattning

Under 2021 genomförde de förtroendevalda revisorerna en granskning avseende upphandling och inköp. Revisorerna har beslutat att följa upp de rekommendationer som lämnades i 2021 års granskning avseende upphandling och inköp. KPMG har av Region Gotlands revisorer fått i uppdrag att följa upp 2021 års granskning avseende upphandlingar och inköp.

Syftet med granskningen har varit att bedöma om regionstyrelsen och nämnderna beaktat de rekommendationer som lämnades vid granskningen 2021. I revisionsrapporten framgår väsentliga iakttagelser.

KPMG:s samlade bedömning utifrån granskningarnas syfte är att regionstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden och tekniska nämnden i allt väsentligt har beaktat 2021 års rekommendationer avseende inköp och upphandling.

Regionstyrelseförvaltningen ser positivt på resultatet av det genomförda arbetet inom inköp inom Region Gotland och att KPMG:s samlade bedömning utifrån granskningarnas syfte är att regionstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden samt tekniska nämnden i allt väsentligt har beaktat 2021 års rekommendationer avseende inköp och upphandling.

Utifrån KPMG iakttagelser och bedömningar rekommenderar de och regionstyrelsen att se över om utvalda utbildningsinsatser kan göras obligatoriska och återkommande för berörda roller på regionen.

Regionstyrelseförvaltningen är positiv till att se över utvalda utbildningsinsatser för att om möjligt göra dessa insatser obligatoriska och återkommande för berörda roller på regionen. Vidare föreslår förvaltningen att komplettera dessa med ytterligare åtgärder för att säkerställa inköpskompetens såsom att se över antalet behöriga att göra inköp, information till dessa medarbetare etc.

Ärendebeskrivning

Bakgrund

Under 2021 genomförde de förtroendevalda revisorerna en granskning avseende upphandling och inköp. I samband med granskningen bedömdes att regionens upphandlingsfunktion inte i tillräcklig utsträckning var ändamålsenlig och effektiv i förhållande till regionens verksamheter. Vidare bedömdes regionstyrelsen kunna stärka sin styrning och interna kontroll ytterligare avseende rutiner och processer för att säkerställa en ändamålsenlig efterlevnad till lagstiftningen. Det är viktigt att det finns en tillräcklig intern kontroll som säkerställer att befintliga ramavtal används för att undvika att inköp genomförs utanför regionens befintliga avtal. Under 2022 implementerade Region Gotland ett nytt e-handelssystem som bland annat avsåg att stärka kontrollen av avtalstroheten. Revisorerna har beslutat att följa upp de rekommendationer som lämnades i 2021 års granskning avseende upphandling och inköp.

Syfte, revisionsfrågor och avgränsning

Syftet med granskningen är att bedöma om regionstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden och tekniska nämnden beaktat de rekommendationer som lämnades i 2021 års granskning avseende upphandling och inköp.

Granskningen besvarar följande revisionsfrågor:

- Har regionstyrelsen och nämnderna beaktat de rekommendationer som lämnades i 2021 års granskning?

Den uppföljande granskningen avser regionstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden och tekniska nämnden.

Resultat av den uppföljande granskningen

Nedan en kortfattad beskrivning av revisionsfrågorna, revisorernas bedömning och rekommendation i revisionsrapport Uppföljande granskning av upphandling och inköp, 2024. Vidare redovisas Inköpsenheten inom RSF:s¹ kommentarer till varje revisionsfråga. För revisionsrapporten i sin helhet se bilaga.

¹ Upphandlingsstödsenheten, RSF har 1 juni 2024 bytt namn till inköpsenheten.

Har regionstyrelsen och nämnderna hört sammat de rekommendationer som lämnades i 2021 års granskning?

Revisionsfråga: Regionstyrelsen rekommenderades 2021 att besluta om riktlinjer för direktupphandlingar. Riktlinjerna kan med fördel vara en del av regionens riktlinjer för upphandling.

Bedömning revisorer: Ja, beaktats. Revisorernas bedömning är att regionstyrelsen beaktat 2021 års rekommendation om att besluta om riktlinjer för direktupphandlingar.

Rekommendation revisorer: Ingen rekommendation.

Kommentar Inköpsenheten RSF, Region Gotland: Riktlinjer för direktupphandling har utarbetats. Detta har skett parallellt med revidering av regionens inköspolicy och inköpsriktlinjer.

Revisionsfråga: Regionstyrelsen rekommenderades 2021 att i samband med revidering av styrdokument tydliggöra roll- och ansvarsfördelning avseende uppföljning av upphandlingar

Bedömning revisorer: Ja, beaktats. Revisorerna bedömer att regionstyrelsen har beaktat rekommendationen om att förtydliga roller- och ansvar avseende uppföljning i reviderade styrdokument.

Rekommendation revisorer: Ingen rekommendation.

Kommentar Inköpsenheten RSF, Region Gotland: Roller och ansvar har förtydligats i samband med revidering av inköspolicy och inköpsriktlinjer samt vid utarbetande av riktlinjer för direktupphandlingar.

Revisionsfråga: Regionstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden och tekniska nämnden rekommenderades 2021 att säkerställa att styrdokument implementeras ändamålsenligt och är väl kända hos berörda tjänstepersoner

Bedömning revisorer: Ja, beaktats. Revisorernas bedömning är att regionstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden och tekniska nämnden har beaktat rekommendationen om att tillse att styrdokument implementeras ändamålsenligt och är kända hos berörda medarbetare.

Revisorerna bedömer det som positivt att tekniska förvaltningen även arbetat fram en verksamhetsspecifik rutinbeskrivning, då förvaltningen genomför entreprenadupphandlingar samt upphandlingar som berörs av LUF. Detta kan enligt vår bedömning stärka genomförandet avseende denna typ av upphandlingar ytterligare.

Rekommendation revisorer: Ingen rekommendation.

Kommentar Inköpsenheten RSF, Region Gotland: Styrdokumenten har implementerats efter beslut.

Det framgår inte av revisionsrapporten men även inköpsenheten RSF har utarbetat såväl processkartläggning som handbok för upphandlingar av varor och tjänster.

Revisionsfråga: Barn- och utbildningsnämnden rekommenderades 2021 att inom ramen för internkontroll överväga risker kopplat till upphandling och inköp.

Bedömning revisorer: Ja, beaktats. Revisorernas bedömning är att barn- och utbildningsnämnden har beaktat 2021 års rekommendation om att inom ramen för internkontroll överväga risker kopplat till upphandling och inköp.

Revisorerna bedömer det även som positivt att även regionstyrelsen och tekniska nämnden både övervägt och beslutat om risker kopplade till upphandling och inköp i samband med beslut om internkontrollplan 2022–2024. Att tekniska förvaltningen genomför en särskild utredning som syftar till att identifiera enskilda avvikelser som minskar nämndens avtalstrohet bedöms som positivt och som en insats som långsiktigt kan bidra till en ökad avtalstrohet för nämnden.

Rekommendation revisorer: Ingen rekommendation.

Kommentar Inköpsenheten RSF, Region Gotland: Samtliga förvaltningar har löpande övervägt, analyserat och beslutat om risker och riskhantering kopplat till upphandlingar och inköp.

Revisionsfråga: Regionstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden och tekniska nämnden rekommenderades att utifrån genomförd stickprovskontroll 1, säkerställa en hög leverantörs- och avtalstrohet.

Bedömning revisorer: I allt väsentligt. Revisorernas bedömning 2024 är att regionstyrelsen i allt väsentligt beaktat rekommendationen om att tillse en hög leverantörs- och avtalstrohet.

Rekommendation revisorer: Ingen rekommendation.

Kommentar Inköpsenheten RSF, Region Gotland: Sedan 2021 pågår löpande ett arbete för att stärka regionens leverantörs- och avtalstrohet. Inköpsenheten RSF gör insatser kopplat till nytt upphandlat system vilket möjliggör mätbarhet och säkerställande av leverantörs- och på sikt avtalstrohet. Denna utveckling kommer att fortsätta.

Revisionsfråga: Regionstyrelsen rekommenderades 2021 att se över om en löpande rapportering avseende avtals- och leverantörstrohet är möjlig

Bedömning revisorer: I allt väsentligt. Revisorernas bedömning 2024 är att regionstyrelsen i allt väsentligt beaktat rekommendationen om att se över en löpande rapportering avseende avtals- och leverantörstrohet.

Rekommendation revisorer: Ingen rekommendation.

Kommentar Inköpsenheten RSF, Region Gotland: Inköpsenheten RSF gör insatser kopplat till nytt upphandlat system vilket möjliggör löpande rapportering av leverantörs- och på sikt avtalstrohet. Denna utveckling kommer att fortsätta.

Revisionsfråga: Regionstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden och tekniska nämnden rekommenderades 2021 att tillse att berörda tjänstepersoner genomför löpande utbildningar som säkerställer att de håller sig à jour avseende regler i lagstiftning och regionens egna styrdokument, samt risken för förekomsten av mutor och jäv.

Bedömning revisorer: Delvis. Revisorernas bedömning är att regionstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden och tekniska nämnden delvis har beaktat rekommendationen från 2021 års granskning om att tillse att berörda tjänstepersoner genomför löpande utbildningar avseende inköp och upphandling samt risken för förekomsten av mutor och jäv.

Rekommendation revisorer: Regionstyrelsen rekommenderas att se över om utvalda utbildningsinsatser kan göras obligatoriska (och återkommande) för berörda roller på regionen

Kommentar Inköpsenheten RSF, Region Gotland: Inköpsenheten RSF har lanserat ett flertal utbildningar inom inköp. **Notera** att i revisionsrapporten står att utbildningarna tillhandahålls såväl fysiskt som digitalt – detta är inte korrekt, utbildningarna tillhandahålls hittills enbart i fysisk form. Detta är påtalat för KPMG i korrektur av revisionsrapporten juni 2024 men är ej korrigerat av KPMG.

I takt med att verktyg för digitala utbildningar tillhandahålls på Region Gotland kan inköpsenheten RSF utveckla digitala utbildningar. Dessa kan då med fördel göras obligatoriska för de som behöver denna kompetens. Ansvariga chefer fattar beslut om vilka som ska delta på dessa utbildningar.

Vidare ser inköpsenheten möjlighet att komplettera utbildningarna med ytterligare åtgärder för att säkerställa inköpskompetens såsom att se över antalet behöriga att göra inköp, information till dessa medarbetare etc.

Bedömning

Förvaltningens bedömning och motivering av förslaget till beslut.

Regionstyrelseförvaltningen ser positivt på resultatet av det genomförda arbetet inom inköp på Region Gotland och att revisorernas samlade bedömning utifrån granskningarnas syfte är att regionstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden och tekniska nämnden i allt väsentligt har beaktat 2021 års rekommendationer avseende inköp och upphandling. En omfattande utveckling har genomförts inom inköp på Region Gotland och utvecklingen fortsätter.

Regionstyrelsen är positiv till att se över utvalda utbildningsinsatser för att om möjligt göra dessa insatser obligatoriska och återkommande för berörda roller på regionen. Detta förutsätter dock en digitalisering av utbildningarna och att förvaltningarna ansvarar för att utse vilka som ska delta på utbildningarna. Vidare behöver utbildningarna kompletteras med ytterligare åtgärder för att säkerställa inköpskompetens såsom att se över antalet behöriga att göra inköp, information till dessa medarbetare etc.

Bedömning av konsekvenser i tvärperspektiv

1. Rättslig grund/ rättsligt perspektiv

Bedömningen är att genomförd utveckling inom inköp har lett till ökad möjlighet att följa regelverk inom upphandlingar och inköp. Om utbildningsinsatser görs obligatoriska och återkommande kan detta leda till ökad rättssäkerhet och regelefterlevnad vid upphandlingar och inköp.

2. Ekonomiskt perspektiv

Bedömningen är att genomförd utveckling inom inköp har lett till ökad möjlighet till effektivitet inom upphandlingar och inköp. Om utbildningsinsatser görs obligatoriska och återkommande kan detta leda till ökad hänsyn till ekonomi vid upphandlingar och inköp.

3. Barnperspektiv

Ej aktuellt.

4. Jämställdhetsperspektiv

Ej aktuellt.

5. Landsbygdssäkring/geografiskt perspektiv

Ej aktuellt

6. Klimat och miljöperspektiv

Bedömningen är att om utbildningsinsatser görs obligatoriska och återkommande kan ökad kompetens leda till en bättre förmåga att genomföra upphandlingar med klimat- och miljöperspektiv.

Beslutsunderlag

Revisionsrapport Uppföljande granskning av upphandling och inköp 2024-06-28
Regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2024-09-05

Regionstyrelseförvaltningen

Stefan Hollmark
Regiondirektör

Ulrika Jansson
Ekonomidirektör

Skickas till

Region Gotlands interna revisorer i yttrande 1 november
Barn- och utbildningsnämnden
Tekniska nämnden